

Nº 16.

1880.

Baltijas Weeß

Ar pascha wiſſehehliga augsta Keisara wehleſchanu.

25. gada:

Malka ar preefuhitshana par pasti:
 Ni peelikumu: par gadu 2 r. 35 f.
 bes peelikuma: par gadu 1 " 60 "
 Ni peelikumu: par 1/2 gadu 1 " 25 "
 bes peelikuma: par 1/2 gadu — 85 "

Malka bes preefuhitshana Riga:
 Ni peelikumu: par gadu 1 r. 75 f.
 bes peelikuma: par gadu 1 " —
 Ni peelikumu: par 1/2 gadu — 90 "
 bes peelikuma: par 1/2 gadu — 55 "

Mahjas weesiss isnahk weenreis pa nedetu.

Tālīzētā
Tālīzētā
Tālīzētā

ums.

Mahjas weesiss teel iſtois festder-
nahm no plst. 10 sahl.Malka par fludinashanu:
 par weenās flejas smaltu raktu-
 (Metis) rindu, jeb to weetū, ko
 tāhda rinda eenem, malka 8 sap.Redakcija un ekspedīzija Riga,
 Ernst Blaates bilschu- un grahmatu-
 drukatāvā un buriu-leetuvē pee
 Pehtera bašnizas.

Jaunakabs finas. Telegraſa finas. Gekſhemes finas. Par diſchleru ſella nonabweschanu. Chrgemes drouſe. Jaun-Auze. Aviſhu ſpreedumi. Dago ſala. Igaunija. Dinaburga. Kreewija. Par groſa Loris-Metikowa darboschanos. Gatschina. Tomſka. Taganroga. Kolomna. Ahrfemē ſinas. Anglija. Spanija. Stokholma. Latweſchu valoda. Laičiba. Deewa ſpreedumi. Sihli notilumi iſ Riga. — Peelikumē: Dibis ar aktis. Belfch uſ ſtaidro ſeemeļi vola juhnu. Graudi un ſeedi.

Jaunakabs finas.

Riga. Rentes mafſachana par ſeemeeki grunts gabaleem Baltijas krons-muischās, kā „Новости“ fino, ſneedsahs fchini gadā lihds. 681,000 rublu. Lai gan fchi ſuma ifleekabs deesgan leela, tad tomehr rentes mafſachana pehrna gadā bija par 11,000 rublu leelaka. Schi gada rentes mafſachana tamdeht ir masaka, kā daschi ſaimneeki ſawas mahjas par dſintahm no pirkufchi.

Pirmahs ſtruhtgas. Otrudeenu pee Rigaſ atnahza pirmahs ſtruhtgas fchini pawafari.

Konzerte tilks leeldeenas atſwehētē natureta R. Latv. beedribas namā, uſ ko ſawus laſitajus daram uſmanigus. Konzerte buhs beedribas dſeedataju wadona benefize.

— Otrds leeldeenas-fwehtkds, plst. 6 waſkarā, buhs Jahnū baſnizā gariga konzerte. Pee ſchihs konzertes pedaliſees, bei zeen. publikai jaw paſihtameem foreem, Wahzu dſeedataju beedriba „Liederkranz.“ Genahkums buhs Latv. ſkolai par labu. Daram zeen. publiku uſ ſcho konzerti uſmanigu. Sihkakas ſinas atrodahs fludinajumōs.

Widſeme. Draudſes ſkolotaju ekſameni tikſhot ſhogad natureti no 30ta Maja lihds 4. Junijam un pagasta ſkolotaju ekſameni no 29. Maja lihds 5tam Junijam. Uſ pirmēju ekſameni ir jaiveeteizahs 30. Majā no rihta pee direktora Žimſes lunga Walkā, uſ otro lihds 20tam Majaam pee mahzitaja Molſtrechta lunga Matiſchds. Wiſpahriga (Widſemes) ſkolotaju konferenze fchini gadā netiks natureta deht ſwehtkem Riga.

Zehjīs. Tas ſch. g. 19. un 20 Aprili no turamais Zehfu tirgus, ir pehz Zehfu pilsfehtas waldbas fludinajuma „leeldeenas fwehtku“ deht, uſ 28. un 29. Aprili atzelts. Schi gribēju zeen. tirgus miļlotajeem paſinot, kā lai uſ to no pilsfehtas waldbas no 19. uſ 28. Aprili atzelto tirgu atkal ar ſawahm prezhm nonahktu.

Ernst Kalning.

Kurſeme. Par Kurſemes juhſtolahm „Rig. Ztg.“ paſneids ſchahdas ſinas: Kurſemes 8 juhſtolklās iſgahjuſchā ſeemā mahzijuschees 207 juhneeki. No teem, kurſu beiguſchi, noſlikuſchi ekſameni: Leepajā: kā ſtuhrmani preefch tahlahm braukſchanahm 5, kā kabotaſchā ſtuhrmani

1. Wentspili: kā ſtuhrmani preefch tahlahm braukſchanahm 4, kā ſtuhrmani preefch kabotaſchā ſugeem 24. Wentspili bes paſcheem Wentspilneekiem 7. un 8. Aprili ekſamineereti ari 5 juhneeki iſ Mangatu juhſtolas Widſemē, no fureem Edwards Leimanis iſ Gubernas muſchinas ſee Riga ſabujis gradu par ſtuhrmani preefch tahlahm braukſchanahm un Juris Šala iſ Weetalwas, Mahrtiſch Difchlers iſ Skultes, Peters Šlefers iſ Skultes un Dawids Leimanis iſ Startes muſchias gradu par ſtuhrmaneem preefch kabotaſchā ſugeem.

Merza mehnesi tika no Leepajās iſwestis 98320 tſchetwertu rudsu, 174920 tſchetwertu ausu, 27603 tſchetwertu meschu, 4066 tſchetwertu linfehlu, 4608 tſchetwertu ūanepfehlu, 1902 tſchetwertu laupiku fehlas, 17691 tſchetwertu griku un putraimui, 880 tſchetwertu ūirnu, 608 tſchetwertu vihku, 1310 tſchetwertu ūveſchu, 11377 wedro ūpira, 67143 ūudu linu, 300 ūudu ūanepu, 8202 ūudu ūipatu, 914 ūudu ūela ahdas, 4752 ūudu magonu fehlas, 29000 ūudu ūemes elas, 1398 ūamehnlu wilnas, 26 ūudu ūveesta, 39000 ūudu ūegas ſchines un 3800 gabalu preſchu ūlihperi.

Peterburga. Par firſta Gottſchalowa weſlibu ſino no 12ta Aprila tā: Schonakt firſts guleja labi. Špehki ſahl wairotees, kaut gan ehtgriba wehl atvenu ir loti wahja. Ja firſta weſeliba ūiprinaſees, tad turpmak to wairs iſ-paſchi ne-iſfludinahs.

Batumā. Kahds aviſhu ūinotajs ſino iſ Batumas „Golofam,“ kā pilsfehtā ūikai lehnām attihſtotees, kā ūikai mas jaunu ūamu topot buh-weti un tapehz walbot leela ūiſhwoklu tenhžiba. Pahtiku peewed ar ūiakoneem no Odefas, Feodosijas un Kertschias un ta ir loti dahrga. Bet wiſwairak ir jabaidahs no kara-ſpehka ūiſteem weſelibas apſtafkleem, kā ūihds ſchim pee wiſas auſtahs ūeemas mita teltis un breeſmigi ar tifū mira. Uſ reidas ūahw ūefela ūigu ūlo, kā ūoſees uſ Poti. Kad iſtī ūoti oſta ūaps gatawa, to gan laikam ir oſtas buh-wetajis ūats wehl ūefina. Ari pee bahkas daudz kā ūahlam; buhlu gan laiks, kā ſchi ūeeniga ūota pee Melnahs juhras austruma ūraſta dabutu ūreetmu bahku.

Franzija. Franzijas brihwprahligeem ſkolas ūikumeem, kā protams, ir gařidsneeki tee leelakec pretineeki un tamdeht wihi ari tura ūamu prahku vret Franzijas mahzibas ministri Schiſl Ferri. Tas atkal parahdijahs ſchinis deenās, kad Schiſl Ferri uſ ūiljs ūilfehtu nobrauza. Gařidsneeki tur bij ūaudim raudſjuſchi eeteikt, lai tee pret ministri iſrahdi tu ūamu prahku, bet gařidsneeki ūikloſchanahs mas ko paſiħdejufje, ūaudis nebiuſchi peerunajami.

Wahzija. Manheimā ſozialisti bija ūapulzejuſchees un tur ūahfa notureht ūelu ūapulzi, bet ūiſti ūapulze ūika no ūolijas iſlihdinata. Peezi ſozialisti wadoni ūika ūeeti ūanemti; ari ūadha ūama ūmekleſchana ūika iſdarita.

Turzija. Kā ūaſitajem jaw ūinams, tad iſlihgſhana robeschu deht ūarj Turziju un Montenegrū ūotkuſe un no ūiropas ūelwalſtji ūeenekeem parakſtia, bet Turzijas waldbi, kad jaw ūifs ūchis ūotizi, ūahf atkal ūawus ūezus ūifikus ūrahdaht, proti ūif ūapoliht, bet nck ūardih. Kā ūaredsams, tad ūiropas ūelwalſtis ūebuhs ar ūahdu ūtureſchanos ar meeru un tapehz Turziju ūeepuedihs, lai ūina ūawus ūolijumus ūepiſda. Ūahdā ūuhſchana nu redſehs, ko ūelwalſtis ūohreis ūingraki pret Turziju ūtureſees.

Albanija. Kā no tureenas teek ūinots, tad Albaneeſchi ūazehluſchees uſ ūemeereem. Tureenas Turku wadoni ūahf ūapulzeht ūawus ūarpuks, lai ūaretu uſ ūaufchanos ūataſiſees. Ūaufchanahs wehl ūau ūotkuſe.

Telegraſa ſinas.

Dinaburga, 15. Aprili. Iſ Poreiſchjas ſchē (Dinaburgai) pagabja garam Jakobſona ūruhtga ar ūaufahm un ūeſcheem, iſ Belas Michaila Monikowa 4 ūruhtgas ar ūinfelblahm, ūanepejeem, ūaufahm un ūineem; iſ Witebſkas Verka Herzberga ūruhtga.

Wihne, 16 Aprili. Tureenas awise ſino: Uſ Montenegrā ūuhduſbu par Turku waldbas ūtureſchanos ūe ūobeschu ūtſahſchanas ūelwalſtis ar ūopu-rafſtu ūreesuſchabs ūe Turzijas waldbas un ūagehrejuſchabs, lai Turzijas waldbi ūenem ūobeichabs, kā ūagad atronahs Albaneeſchu ūokas, un tad nodod Montenegro.

Gefchjemes ſinas.

Par diſchlera ſella nonahwefchanu uſ Peterburgas ſchofejas „Btg. f. St. u. L.“ ſiro, la apzeetinatais ſemneeks Jakob ſ Osols beidsot atfinis, la tas flepkawibū paſrahdajis, un ari uſdewis to weetu, kur tas nolaupito naudu (42 rubl.) paglabajis. Osols wedis uſ ſchofejas granti, pee kam tas Rugu fatigis uſ zela un to eenehmis fawds ratōs. Rugu to par to kreetni dſtſdijis un pee tam, pats veedſchrees, ſchkehrdis naudu leelā mehrā, ta la wedeis nahzis kahdinachanā, Rugu nogalinaht un aplaupiht. Tas nogreeſes no zela pee kahdas grantes bedres un tur veedſehrufcho Rugu ar labstu noſitīs. Garbamrguldami ſemneeki atrada uſ nahvi eewainoto Rugu pee ſchofejas, jo tam wehl tifdauſ ſpehka bijis, no 50 lihds 100 folu attastahs grantes bedres lihds ſchofejai aifwilltees. Zaur brugu-teefas ruhpibū veenahža wairak leezineeku, zaur kureem Osola braukſchanā kruſteem un ſchkehrfahm tapa veerabdi; Osola dſihwokli ifmeklejet atrada afnainahs drahnas un ta tad noſeedsneekam tahlaka leegſchanahs wairs nelo nelihdeſea un tas ar' noſeedsibu atſina.

— Par Rugu nonahwefchanu, uſ Peterburgas ſchofejas „Btg. f. St. u. L.“ paſneefs wehl ſchahdas ſinas:

Starp dascheem ziteem krogeem Ruga un Osols peetuteja ari pee Nemberges Stahles kroga, kur Ruga dauds dſehreenu pagebreja, no kura Osols maſ til ween baudija. Schi Osola iſtureſchanahs krita krodsneekam Dolgojam azis un tas tapehz Osolu labi uſluhkoja. Wineem ahra ifejot, krodsneeks ifgahja wehl uſ trephm, lai waretu redſeht, uſ kureeni tee aifbrauz. Dabujis dſrdeht, la kahdas 3½ werſtis no wina kroga kahds zilwels toti gruhti eewainots, Dolgojs tuhlin padewa finu Engelartes ſianzijā ſtahwofchan Rigaſ brugu-teefas komifarām un uſaizinga ja phebejo, pee wina nonahlt, lai tas tam noſeedsneeku waretu uſdot un aprakſiht. Pebz tam dewahs Dolgojs ar komifarā pa Jaunahs muſchias pagastu mahju no mahjas un mekleja pebz noſeedsneeka, kamehr Dolgojs beidsot weenās mahjas uſrahdiſa ratus, ar kureem Ruga no Stahles kroga aifbrauzis. Iſtabā eegahjis, Dolgojs paſina ari Osolu kā to wihrū, kas Rugu wedis, un ta tad Osols tapa apzeetinatis.

Ehrgemes draudſe. Muhsu draudſe sagli ir tagad pilnā darbā, gan ſirguſ ſagdami, gan klehtis uſlaufdami, ta la gandrihs neweena deena nepa-ect, kā nedabu dſrdeht pa jaunem ſagla darbeam. Weenā nafti tika trihs klehtis uſlaufdas, jo ſagli bija wiſwairak pebz naudas melejufchi, kaut gan ta bijuſe daschadās weetās labi ſlehpita, tomehr wiſa atraſta. — Swehtdeenu tai 22. Merzi B. mahjas meita wakarā wehlu no kriſtibahm mahjas naſkama, reds klehti uguri ſpihdam, eet iſtabā un ſtahta, la laikam ſaglis efot klehti. Wiſi mahjas zilweli apſtabjia ſlehti, lai ſaglis ne-iftbehg, bet ſaglis manidams, kas ap wiñu noteel, drabſch iſ klehtis ahra ar tahdu ifmanibu, la neweens to nenokehra. Bet par laimi jeb nelaimi, ſaglam bija palikufchias klehti no bodes neſtas paſtalas. Ar tahm no eet pee tuvumā dſihwodama kaufmana un vrofa, waj ne-atminotees ta zilwela, kas taſ ſirzis. Kaufmanis to labi atminedams uſdob ta wahdu, kahd ſee apzeetinachanas apleezinaja ſewi par wainigu. Tani paſchā augſchā minetā deenā atbrauza B. muſchias kafejam no tahleenes radi, bet rihtā atrod wiñu ſirgu un ratus nosagtus. Pebz valak melleſchanas atrod ratus netahlu no

Walkas uſ ſeelzela, bet ſirga un ſagla nefur. — Rahdam L. walſtes grunteekam preeſch kahdeem gadeem tika pee B. kroga ſirgs nosagte, un ſchofeem tam atkal turpat ſirgu nosaga. — No 28ta uſ 29to Merzi tika B. mahja trihs klehtis uſlaufdas, un dauds mantas ifnemtas, ſkahde apſagteem ſeela. — Wehl ſchē gribu pemeineht kahdu toti behdigu gadijumu, kahd ſahdam godigam jaunekam pa ſetū brauzot notizis. K. krodsneeka dehls, kuram daba zeetu meegu bij peefchlihruſi, no lauka mahja brauzot un zigari ſmekejot apſnaudees, tik tad uſmodees, kā drehbes deguſchas ar ſeefmahm. Laikam zigaris bijis uſkritis uſ wateeretahm drehbehm, kas pee ſtipra wehja fabkuſchas degt. Uguns bijuſi meeſas til ſtipri lehruſi, la tas pebz pahra nedetahm leelas fahpes ſeejdams nomira, ſa-veem wezakeem par leelu ſcheblumu un dſtu noſkumſchanu. Scho notikumu lai katriſ eewehro, kas zigarus ſmeke, la to bruhejot buhs mo-brigam buht

J. A.

Jam-Auzes Kalnajahnu fainneeks, Janfona lgs, jaw preeſch dascheem gadeem ſawas mahjas par dſimtu ſirzis. Pee wina mahjam ir paphahws dīhki. To ſwejojot dabujis 30 bi-kaļu ſiņju. Taſ ūahrdeiwiſ ſchihdeem par 30 rubli birkawa. Ta tā no ſawas dīhka 900 rubli. par ſiņi dabujis. — Taſ ir pareiſi, ka plikas un kalnainas plawas waj ganibas par laukeem pataifa, un atkal pa dauds lejas un purwa weetās, ja tur newar laukus waj plawas eetaiſiht, par dīhleem cerikte, kur ſiņis war au-điņaht. Janfona lgs gribot wehl ſitā weetā dīhēi eetaiſiht un ſiņis aifdiņaht. Waj nebuhu ſchini leetā Janfona lgs dascham fainneekam par teizamu preeſchlihmi? Buhs dascham taħda weeta, ko par derigu ſiņju-dīhki waretu eetaiſiht.

(L. A.)

Leepaja. Kaut gan jaw wairak nedelas at-pakat Merza mehnē ſneehs un ledas muhs at-ſtaħjis, tad tomehr pawafaris negrib eestahées; aukſtee ſeemela wehji un ſtiprahs naſts falnas ir augu un ſahles uſdihgſchanu pawifam attu-rejuſchas, ta la pa leeldeenahm wehl wiſas ma-ſlas melnas buhs.

Awiſchu ſpreedumi par lauſchu ſkolu pahrwaldibū. Igaunu awiſes „Tartu Eſti ſeitung“ un „Sakala“ bija iſfazijuschaſ to wehleſchanos, lai ſchjeenemas lauſchu ſkolas nahtu ſem ministerijas pahrwaldibū. Uſ ſho wehleſchanos ſih-medamees kahds mahzitais F. Mauracha kungs jaunt „N. Dörpt. Btg.“ atbiſdejis, uſ ko atkal „Sakala“ peefihme tā: „Mahzitais F. Mauracha ir breeſmigu rehlinu preeſchā lizis, pebz kura, kā muhsu ſkolas tilku ſem ministerijas uſraudſibas liktas, buhſhot ſkolas waldehm 500,000 rubli weenrejuſgas iſdofſchanas un 180,000 rubli katra gādā preeſch ſkolu uſtureſchanas. Kā wiſch war taħdu brihnifchliq ſchē ſeħħi ſtaħħid? Uſ ſho jautajumu at-biſdeim iħfumā. Mahzitaja Mauracha kunga ſaimoſchanas wahrdus waram ne-eewehrotus at-ſtaħt, tee naw teefham wina gariđneeku amata par godu. To paſchu mehs webletumiees ar teem teikumem ari dariht, ar kureem Mauracha kungs grib ſawas domas par pateefahm peerahdiht, bet tas muns naw viñigi eefvejhams dariht. Birmkahrt Mauracha kungs teiz, lai Igaunu laikrafti wehletoes, lai muſchneeki un mahzitaji jeb wiſpahri gi teologi tilku no ſkolu uſraudſitaja amata atſtumti, bet ko „Sakala“ nedis „Tartu Eſti ſeitung“ naw neklu ſazijuschaſ.

Ta buhtu til aplama wehleſchanahs, lai zilwels ar weſelu prahu newar ne eedoma-tees. Otrkahrt Mauracha kungs teiz, lai preeſch

draudſchu ſkolu eħħam muſchhu iħpaſchneeki dah-winajuschi lihds ſchim buhwejamo materialu. Ta-naw atkal pateſiba, jo pebz muhsu lihds ſchim ſikumem muſchahm jaħod minetois buhwejams materials, tapat la ſemneekem pastu ſtanziu deputats un jamakfa zitas mafsaſchanas, no kam wineem taħni neħħabs labums nenaħħ. Kad tadeħi Mauracha kungs draude, la ſem jaunahm ſkolu pahrwaldehm muſchneeki taħħo matriala wairs nedoſhot, tad lihds ſchim pa-ſtaħwoſchaſ ſikums buhtu jaħaqħegroſa, kur tad ar jaunu mafsaſchanu uſlikschanu dasħas weżoſ ſuſtu, ta la nodofſchanu ſlogs nenaħħtu ſemneekem ſmagħas. Bet breeſmigaſ ſeklin, id Mauracha kungs par jauno ſkolu waldeſ ūſtrachanu fastahda, ir til jozigs, la par to wa-kařiſ leetas prateiſ ſmeetees. Muhsu pareiſi-žibneku ſkolas ir jaw ſen apakſch ministerijas uſraudſibas, bet mehs ne-efam dſirdejufchi, la taħħ buhtu zaur to pahrleezigi dhaṛgas tapuſchaſ, la Mauracha kungs to apleezina. Walſtes waldeba uſtura ari ſkolotaju ſeminariu Riga un Teherpatā un preeſch uſtureſchanas ne-iſeet wai-ħad nela 10,000 rubli par gadu. Meħs ne-tizam ari, la wiſi muſchneeki tadeħi mitetos par lauſchu apgaismoschanu gaħħabt, la ſkolas tilku no baſnizas uſraudſibas atħwabinatas un apakſch ministerijas uſraudſibas liktas. Muſchneeki naħ-nebuħt ta ar garidneeku zenteenem ſabeddroju-ſchies, la wini deħl dasħa baſnizkunga ibbiſigas fejjas tuħlin greestu laudim muguru. Meħs pro-tam tos zenteenus ittin labi zeenħi, ko leela datla muſchneeki preeſch muhsu lauſchu ſkolu weizi-naschanas raħdijufchi, eſam par to pateiži un zeram, la turpmak ari draudſiba un weenprab-tiba ſchaj leekā paſtaħwehs starp muſchneekem un ſemneekem. Bet taſ ari ir teſa, la muhsu Luteru baſniza to leelo teſibū, kas tai ar ſkolas waldeba uſtigeta, naħ-taſiñi gaħ-va, la ſkolas waldeba uſtigeta, naħ-taſiñi gaħ-va, jo zitadi nebuhu pret tagadejahm ſkolu waldebm til dauds fuħoſib, la to tagad no wiſahm puſehm dſirdam. Warbuħt, la tas iħpaſchi wei-žinahs ſatiſib starp muſchneekem un ſemneekem, la ſkolas tilku no baſnizas uſraudſibas atħwabinatas. Bet to laikam mahzitajis Mauracha kungs biħstabs, jo wiſch beids ſawu garo rakfu ar kahdu draudſchanu, kien meħs par brihnitmu eſam iſglitotu lauſchu lalka-rakfu laſſiſu. Wiſch ſaka: „Preeſch kahdeem 25 gadeem awiſes „Invalid“ torċeiseis redaktors ar runajha par taħħadħam pahrgrossiſchanahm (taſ ūahrdei ſkolu waldeba), bet ta-wahrdus neklu ne-eewehroja; wiſch bija drihs paſjudis un beidsa ſawu muhsu, la bija dſirdams — traktu namu.“ Ia, zeenijamais baſnizkungas, tagad ari ir jaw starp muſchneekem dauds wiħru, kien naħ-ri muhsu tagadejū ſkolu waldebm meera, tadeħi Jums buhtu dauds traktu namu jaħuħwe, kien Juhs tos wiſus, kas ar Juħsu waldebm naħ-meera, gribetut taħħas weetās eefloſiħt.

Dago ſala. Dago ſalas telegraſa ſtanzijs meħ-għittajis ifgħajju ſchār nedelā weens no tureenā ſtelegrafiſticem ſawu beedri nonahweħt, bet tas tam ne-iftbew. Pebz tam tas meħ-għajneji telegraſa eħlu aifdediſħa. Noſeedsneeks ir-ap-zeetinatis un aifwies uſi Reħweli deħl ifmekloſchanas.

Peruna. Urala kalmu ſelti raktuvex ir-if-ghajju 1879to gadu pawifam iſratls 624 pudi 34 mahriżju 40 solotni u ſelta un 136 pudi 31 mahriżju 35 solotni u platina (balta ſelta).

Igaunu. No Wilandes apgabala top „Sakala“ raktiſi, la tur kahdā draudſe ſtai-gajot pa atfei-ħa kahm mahjam ſchahdi taħbi deenā ſagħi, kas deedelidam lauſi beslauniġa

wihse krahpiot. Ta nesen tur wasajees kahds wihrs no mahjas us mahju ar dahwanu laischanas grahmatu, karsch teizees, ka efot no Jerusalemes un lassot ar muhsu waldibas atkauju preeskch Pestitaja svehta kapa sargeem naudu un mehgina ja latram isskaidrot, ka tahdi kafargi nepeceezschami wajadsgigi. Dahwanu deweju wahrdus un winu dahwanas tas eerakstis fawā grahmata, lai waretu to, ka winsch teizis, wehlaki "waldibai" rakhdiht. Un ta tas faddelejies desgan dauds naudas, jo daschās mahjas tas dabujis 50 libds 60 kapeikas un daschās wehl wairak. Tas wihrs ne-efot zits bisis, ka tikai krahpneeks, kas lauschu lehtizibufew par labu isleetajis. — Ap to paschu laiku, kad daschās zitas Baltijas pusēs manita semes trihzeschana, ta notiluse ari Kepē (Köpu), Wilandes aprinkti. Ibpachhi stipra semes trihzeschana tur manita diwi mahjas, us garas schanras kranjas, kurai gar abeem fahneem purvi. Trihzeschana bijuše til stipra, ka wifas istabas leetas stipri kustejuschabs; laudis fahkuschi wimanahit un Deowu lubgt, domadami, ka pastara deena klah.

Warschawa. Rahda tureenas awise pastahsta schahdu notilumur: Nesen kahds schihds Warschawā likhs krisitees. Kad wina fenakee tizibas beedri, schihdi, to dabuja finah, tad wini finaja, mineto jaunkristito is pilsfehtas iswilt us kahdu atstatu weetu un tur winu peerunaja un lubdza, lai winsch pee fawas wezahs schihdu tizibas atpakaat grecos, pee kam winam tika leeli pefolijumi pefoliti. Bet kad krisittais schihds wifus pefolijumus atraidija, tad tee ziti schihdi winu fahchra un winu ohtraki negribeja watam laist, libds winsch buhshot apfolliees, ka no krisitigas tizibas atkal atfazishotees. Pa to starpu teesas scho notilumu bija dabujuschas finah un kahs tad jaunkristito schihdu no wina fenaku tizibas-beedri nageem arfivabinaja.

Dinaburga. Pee kahdas masas stanzijas (Swolnas) us Dinaburgas-Witebskas dseszszela metees kahds muischturis Ostrowskis ar labu prahku brauzenam preekschā un tapis gabaldo farauts. Paschnahwibas eemeflis naw sinams.

Kreevija. Finanz-ministerija islaiduse fawu gada-grahmatu. Is schihds gada-grahmatas redsams, ka Kreevija stahw ar brandwihnu dserfhanu. „Hoboe Bpema“, us schihm finahm atbalstdamahs, pasneeds schahdas finas, to ari faweeem lasitajeem ihfumā pañneegsim. Dauds ir awises raksts, ka semneeku dserfhana Kreevija peeneinotes, bet tas ta wis naw, jo ar kraitteem ir gaishchi peerahdits, ka dserfhana pee Kreevju semneekem pehdejos 15 gados eet pastahwigi un stipri masumā. Schee kraitki ir nemti is muhsu finanz-ministerijas gada-grahmatas.

Pahesnaht, zik semē teek isdserts, tas waldbai naw eespehjams, bet wina (waldibai) ir droshchi kraitki par to, zik latra gadā teek spirts isdedfinats, jo dedfinachana noteek apalkch valsts amatu wihru usluhlofchanas. Bet dedfinachana, ka saprotams, grosahs pehz dserfhanas un tadekl kraitki par spirts dedfinachanu mums dod kladru leezibu, ka eet ar paschu dserfhanu. Lai lasitaji paschi spreesch, mehs peeniesim daschus is scheem kraitteem. 1864tā adā tika isdedfinati 27,430,974 wedri (spani) n us ahrsemi ahswesti 301,126 wedri, un 1874tā gadā til isdedfinati 28,552,558 wedri n us ahrsemi ahswesti 2,437,641, ta tad Kreevija isdserti 1864tā gadā 27,129,748 wedri n 1874tā gadā 26,120,917 wedri (zaur jau-rem rehkinajot desmit gadu lailā), proti no 1864.

libds 1874tā gadā dserfhana masinajushehs par wairak neka milijonu. Schee kraitki wehl pahrgrosahs, tad tos salihdsina ar eedfihwotaju kraitki. 1864tā gadā kreevija bija 75 milioni eedfihwotaju, ta ka us latru dwehfeli isnahktu 0,36 wedra. Turpretim 1874tā gadā eedfihwotaju kraitlis fneidsahs libds 83 milijoneem un ta tad isnahktu us latru dwehfeli 0,31 wedra. Us tahdu wihsj zaurmehrā nemot 1874. gadā latrs dsehra 14 prozentos masak neka preeksch desmit gadeem. Schi dserfhanas masinajushehs ir minetos gados gahjuje lehnami us preeksch. 1876tā gadā isdedfinaja til 26,127,640 wedru. Kara-gadā, kad tika dauds wairak dsehreenu leetats preeksch kara-spēhka, dedfinachana gan atkal pazejhahs us 28,444,325 wedru, bet pehz tam atkal krita. — To paschu redsam pee brandwihnu pahrdoschana-s-weetu kraitteem. Scho bija 1864tā gadā ap 247,000 pahrdoschana-s-weetu, 1874tā gadā ap 144,617; atkal 1876tā gadā ap 135,378 un 1877tā gadā ap 131,995 pahrdoschana-s-weetu. Kad nu wehl schir brandwihna pahrdoschana pilsehftas no brandwihna pahrdoschana us laukeem, tad dserfhanas masinajushehs wehl dauds wairak ir eewehrojama. Tahdu dsehreenu pahrdotawu, kahdas wiswairak atrodahs us laukeem, (par peemehru dsehreenu-namu, fabaku, schenku) bija 1864tā gadā pahri par 184,000 un 1877. gadā tikai 89,000. Gebraukschana-s-weetu bija 1864tā gadā 36,000 un 1877tā gadā til 1022. Turpretim tahdu pahrdotawu, kas wiswairak atrodahs pilsehftas (par peemehru trakteeru, busetu, portera- un alus-bosch u. t. pr.) 1864. gadā bija 9808 un 1877. gadā 25,689. Kaut gan nu war faziht, ka pilsehftu eedfihwotaju kraitlis gahjis dauds stiprakl wairumā neka lauzineeku kraitlis, tad tomehr gan leekahs, ka pilsehftas ir dserfhana peenehmusehs, bet jo wairak dserfhana pee semneekem ir masinajushehs. Kad eewehro, ka pilsehftneeku kraitlis Kreevija til istaifa desmito datu no wifas semes eedfihwotaju kraitla, tad pehz pahrdotawu kraitteem spreeshot pilsehftneeks dser trihs reis wairak par lauzineeku. — Schee kraitki gan nepeerahda, ka Kreevija schim brihscham teek mas dserts, bet tee peerahda, ka tagad teek masak dserts neka agrak un ka ibpachhi pee semneekem brihwibas laikā dserfhana naw wis au-guse, bet stipri gahjus masumā.

Par grafa Loris-Metikowa darboschanos raksta „Nat. Zting.“: „Wisu deenu grafs ir ar darbeem apfakaus. Preekschpusdeenās winsch strahda fawā kanzlejā, ap pusdeenu tas eet pee Kreevju ar raportu, pehz pusdeenas grafs strahda kopa ar komisijas lozekleem jeb ministereem un tikai pulksten 5 valarā tas eet pusdeena, pehz kam tas us ihfū brihdi atpuhshahs. Diwreis nedējā pee grafa Loris-Metikowa ir wispaugiga audiense, otrdeenes un peektdeenes no pulksten 2—3 pehz pusdeena. Schai laikā war kahda luhgshana. Ibhstens stahtrahts Jusofowitschs jeb ari weens no deenestu ispildidameem wirsneekem fanem atnahzejus, apwaizajahs pehz winu wehlefschanahm un pehz leetas fatura, pee kam top waj nu tuhlin dota galiga atbilde, jeb ari luhdsejs gaida, kamehr grafs eerodahs, kas luhgshanas ar wahrdeem jeb ari ar rakstu pats nem preti, atbild ihfi, bet laipni, un waj nu leetu tuhlin pabeids, jeb ari nodod to fawai kanzlejai, kur ta drihs top pabeigta. Daudsreis gaiba wairak ka 50 zilveki us grafs un tapehz saprotams, ka tas pee latra luhdsejs ilgi newar kawetees. Wiswairak pee wina nahk feewefchi ka luhdsejas,

laikam apzeetinatu jeb ahsfuhstu wihru feewas. Winn tumfchais apgehrbs, nabadsigais isskats, bahlee waigi ruma gaishchak ka wahrdi un Loris-Metikows zenschahs winu wehlefschanahs ispildiht.

Gatschina. 8. Aprili ahsveda is Peterburgas us Gatschium kahdu likki dehl paglaboschana. Bet behru deewkalposchanu noturot, katedrales garidsneeks pamanija, ka mirona rokas kuji. Saprotams, ka likki ne-ayraka, bet nolika basnizas likku pagrabā. Wehsts par scho atgadju mu ihsaudahs ahtri un dauds sinkahrigu lauschu steidsahs us basnizu, mironi apluhlot. Kaut gan jaw wairak ka 4 deenas pehz peenemahs nahwes bija pagahjuscas, tad tomehr mirona lozekti bija it losani un azu plakstini trihzeja.

Tomsk. Muhsu augsta Keisara Majestete ir us tautas apgaismoschana ministeria preekschālikschamu apstiprinajis Tomskas pilsfehtā buhkomiteju, kas cezelta preeksch jaun-buhwejamas Sibirijs universtitetes.

Taganroga. Rugschana Melna juhā ir 8. Aprili atlahta. No Verdanflas wareja 8. Aprili juhā pehdejos ledus gabalus redseht. Minetā deenā ahsbraiza damskugis „Medwediza“ us Rostowu, no kureenes tas wedihs labibu uj Kaukasiu. Rostovā stahwot 80,000 tschetwettu labibas, kas ar damskugeem „Ingul un „Medwediza“ tapshot suhtita us Kaukasiu.

Kolomna (Maslawas gubernā). Ka no tureenas Kreevu awise sinu, tad Kolomnas apsinka semneeki atrodotees desgan behdigā buhchana. Isgahjuscha gada raschojumi bija slitti isdewuschees, ta ka laudim jaw tagad labibas peetrushzees un schim labibas truhkumam wehl preebedrojees lopu-baribas truhkums. Dauds zeemu apdīshwotajeem ir eestahjees tahds labibas truhkums, ka wineem ne labibas peeteek, ar ko pavafari laukus apfah. Tahda buhchana naw jabrihnahs, ka wini naw spēhjuschi fawas walstnodoschana atlhdsejat, ta tad wineem beslabibas un lopu-ehdama truhkuma wehl japhlahs ar nodoschanu parahdu.

Ahrsemes sinas.

Anglija. Jaw wairak reisu tikam pahrumajuschi, ka brihwprahligo partija, kuras galva ir Gladstones, dabujuschee pee parlamentes lozekli wehlefschanas wirsroku un ta tad Anglijas politikā gaidami swarigi pahrgrojumi. Rahdi scho gaidami pahrgrojumi buhs, to jaw ari pa dafai esam pahrumajuschi un tee wehl buhs lasitajeem desgan sinami. Tagad, par scho politikas gaidamo pahrgrojbu runojot, jašaka, ka libds schim bijuscha Anglijas ahrigas politikas wuditajs Bikensfilds nodomajis no fawa amata atlahytees un tamdeht pee Anglijas lehnineenes eesneedis luhgshana, lai wina no walsts deenasta atlaishot. Lehnineene scho luhgshana peenehmuse un ta tad Bikensfilds no deenasta atlaists, ka tas ari zitadi nebija paredsams. Kas Bikensfilda weetā stahfees, tas gan tagad nawibsti sinams, bet par to gan reis kahds politikas pratejs schaubahs, ka Gladstones netifshot eewehlets. Vai Gladstones, kad winsch tiktu eewehlets, ari scho eewehlefschanu peenemtu, par to ari mas schaubahs, jo ka daschadas fihmes us tam rahda, tad Gladstones gan nodomajis, atkal Anglijas politikas groschus fawā roka un wa- dīshana nemt.

Spanija. Us pahwesta suhtna luhgshana Spaneschu waldiba atwehlejus Franzuschi je suiteem, ja teem buhu is Franzijas jadodahs projam, apmestees Spanijas robeschahs, til ween ne Wiskajas provinzes.

Stockholma.

„Tik jaiks kā sapnis ir Sweedrijas galwas-pilsfehta Stockholma,” fala Anglu flawenais dseefmineeks Bairons un wijsch ir taifnibu rūnajis, jo no kuras puses ari Stockholmas pilsfehtu apskatahs, waj pa semes zetu nabkot, waj pa juhras zetu brauzot, ariveenu wina paleek jauka. To ari peerahda muhfu fchi numura bilde. Stockholmas pilsfehta atronahs pee Melara-esara eetekas Baltijas juhra. Pehz bei-dsamahs lauschu skaitishanas Stockholmai bija tāhdi 134,600 edisibwotaji, kas pa leelakai dalai nodarbojabs ar tirdsnezzib, fabriku isstrahdaju-meem un ziteem ruhpnezzibas dar-beem. Tad ari sinafchanas- un mabkflas - leetas teek fche loptas un Stockholma tamdeht deesgan isflaweta un finama. Gesahkumā Stockholmas pilsfehta bija usbuhweta us tāhdas falas; bet tagad, plaschumā peenendamahs, wina isssteepjahs jeb eenem trihs falas. Tagadeja pilsfehta teek eedalita trihs dalas, proti a) eekfchpilsfehta jeb weza pilsfehta, b) seemelu - ahr-pilsfehta, un c) deenwidus - ahr-pilsfehta jeb pehz tureenas nosaukumeem: Stada (weza pilsfehta), Normalma un Södermalma.

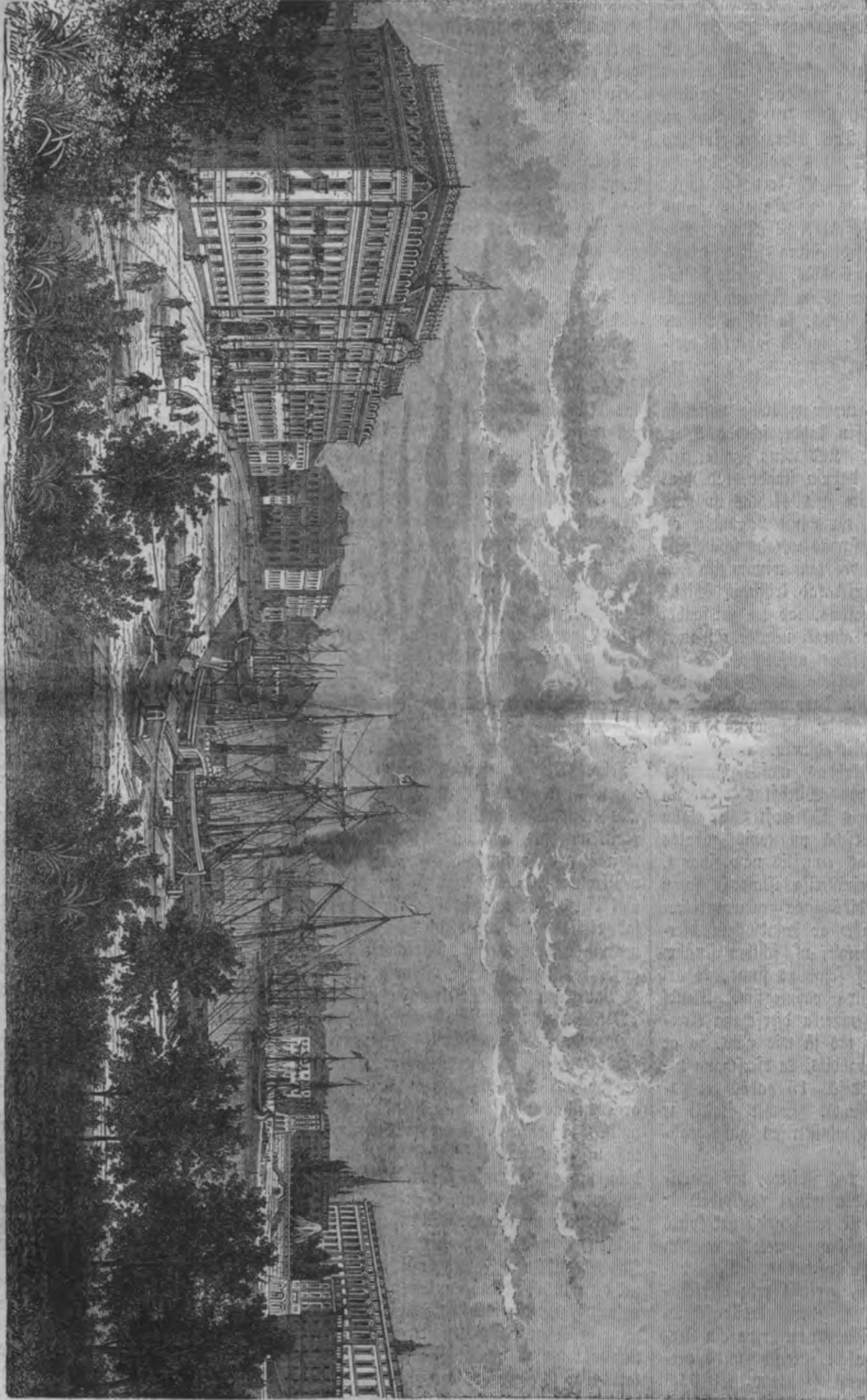
Par Stockholmu reis runajot ari japeemin, ka tur tilks fwehtiti lee-lifki fwehtki fla-wenam seemelu-jelineekam un pehtneekam Nordenfcheldam par godu. Kā jaw lasitajeem finams,

tad Nordenfchelds, par kuru sawā laikā jo plaschaki sinojam, isbrauza us seemelu ledus juhru, tur isdewigu uhdens zelu preeksch tir-gotaju kugeem ismelledams. Nordenfchelda pehtishanas nopolneem par godu nu teek mi-

netee fwehtki tareti, us kureem ari weesī is Vinu semes us Stockholmu aibraukuschi, kā tāhda Vinu avise siro. Schee fwehtki buhs eewehtojami. Sweedru studenti zaur ihpaschu fuhtneezib grib Nordenfcheldam pasneigt adresi

puse tee gaba flaitli 1878—1880. Professors Freudenthalis Nijlandes studentu fabeedribas wahrdā pasneesis seemelu leetu krahtuwei (mu-sejai) Stockholma tā nosaukto burtneeku kalenderi (Runenkalender), kas us koka usgrestu burtneeku rakstus fatura, un burtu lokus.

Schee ir sawā laikā atraasti Vinu semē starp Sweedru edisibwotajeem uu no studenteem tikuschi nopirkli. Par fcheem fwehtkeem runajot wehl japeeleek fchahda fina: Kā no Stockholmas teek sinots, tad fugsis „Wega,” ar kuru Nordenfchelds sawā pehtishanas - zetu usnehma seemelds, ir 12. Aprili pus-zele weenpadfmitos wakara eebrauzis Stockholma, pavadits no kahdeem 200 damslugeem un ī damslaiwahm, kas „Wegas” fü-gim bija preti braukuschi. Osta malas Stockholma bija juhdschu tah-lumā apgaismota un wifa pilsfehta bija us to jaukato ar skunstigahm ugumim isgresno-ta. Usbrauzama tista tuwumā, kur no osta malas u pili eet, bija ib-pascha pa-augusti nata weeta istai-sita. Schee bijo augstakee teefu preekschneeki no stahjusches, ka Nordenfcheldu a wina pawado-neem aptweizinija. Lehnina pūwini tika no pa-fcha lehnina laipni apfweizinati. No tureenas proforis Nordenfchelds projam do-damees eekahpa-kareetā, kur winjs no neflaitameen lausku pulkeem ar leelu gawile fchahu tika fa-nemts un zaur gaischi spihdo-fchahm celahm u sawā dīshwolli

kura smalki taisitos sila hamta wahkōs eelikta, us wahka labo puji atronahs no selta isbilsteta kolle ar lahwru kroni, par kuru swaigsne lidi-najahs; tad us selta bantes ir eegirsti Nordenfchelda wahkda pirmee burti un wahka apakschas

akademijā nobrauza.

Sweedrija ar Norwegiju kopā teek no weeno Lehnina pahriwaldis. Tagadeis Sweedru feb-nijsch ir Kahrlis XV., kas 1859tā gadā tī par Lehnini kronets.

Latweeschnu waloda.

Ne reti dabujam Latveesħu laikrafstos lajħi,
ka starp Latveesħeem atronotees dauds ari taħbi,
ka Latveesħu weesigas fapulżes labprah un
ar waru pa wahżifli lausotees. Zeen. finotaji
mehds par to gaustees, schelotes, bet man taħ-
das finas ijskatahs ka wiċċu leelake jekki, ka
tikai Latveesħeem par wineem paċċeem teek pa-
fneegti. Kä „Schwaulstu“ un „Dreikergu“,
ka tos kaudsities lungi farwos „Mehrnecku lai-
ħos“ wiċċi dabibki un weċċi preeħxha stabda,
Latveesħos pateeji netruħkst, to finu vate itin
lobi; domaju ari, ka zeen. lajta�em un lajta-
jahni taħbi Latveesħu ehrmotaji buhs deesgħan
pasihstami. Man prabtā nahl kahda fl-aista,
tħallakka Latveesħu meitene, ar kuru behrna ga-
ħos taħbi laiku kopā augħġim. Ba-augħiċċu
winu brablis aishweda uš Riġi li ħids deenestħa.
Kad peħz gada laika pahrbrauza weesotees, tad,
tawu brihnumu! wahżifki gan wehl nebija ja
wiċċam ijsmaħżi fuħbs, latvifki ari waix neprata;
knapi spejhjahm faprast, kad ar mums runaja:
„es es,” „es bija,” „man domaj“ u. t. pr.
Binas isrunas wiħse (alzents) naw ne buxt ap-
raħtama. Sinams, ka minn tur jaw latvifla
wahrda neleetaja, kur finnajha taħbi Wahru wahrdu,
p. p. jelde (nauda), gasche (lone), feini, sehr feini
(fmalki, patihklami, loti fmalki), mans bruders,
mans fetters u. t. pr. Nu, nekkas, ta bija tilk
jauna deenestnejze, ka tħalli għalli għidha rakhdi,
ka minn Riġi ppe fmalleem kungeem deenexju. Bet
es nekkad nespħejju f'meeklus walidħi, kad
man taħbi reis gadahs, zitadi godigu, nopeettu
un kreattu fainnneji ta bulidurejjam d'sirdeht, waj-
ari ar fainneku deħleem un meitahm fatiltees,
preeħx kuru fmalkahm galwinahm Latveesħu
walodas likumi biju fchi par gruhti ismaħżitees
un kuru fmalkas mehlites pateeji saluhstu, ja
wini għibetu pekkalha jiggħid latvifki runaq. Lai jidu
ijsħaktu jo brangi, es dasħreis ar leelu pahr-
galvibu nemos wineem valak buliduret, reisahm
wehl jo niknati nekkas wini paċċi. Tatħiġi ne-
għibtu f'ħornejis zeen. lajta�em laiku kawebt, taħ-
ħbus jokkis attħażidha; għibku labaki taħbi p-
dibbiw jidu attħażidha, par kuru, ka żeru, zeen-
tauteefchi un tautees tāpat preeżafees, ka es
par to preeżajos.

Liktens man naw lehmis, mihlā Latvijā dīsh-wot; dīshwoju labi tāhlu (kahdas 15 juhdes no Kurzemēs robesħas) Leetuwa (Leiħoħ), kas ar laiku man ari valiku ħe miħla, jebšhu ne tif miħla kā Latvija. Us Kursemi tilai retam waru ajsbraukt, pee radeem fehrstees. — Nejen man nu gadijahs kahda bagata fhejeenās muisħneekā familijā buht weesibās. Agrak fihis familijas ne zif nepasini. Toreijs bija paſčam kungam, kas no kahdas flawenās un wezas Polu muisħ-neezibas zilts zehlees, wahrdā deena, un radi un kaimini, pawisam kahdi 20 zilweki, weesibās ja-braku fuchi. Katoki, ja ween eespehj, swin wahrdā deenu ar jo leelu godu, tamdeht, ka wini fawwus behrenus alaħsch leel kristiħt kahda fweħtnejela wahrdā, masino taħda fweħtnejek faidsefhanā un aislubgħxhanā pee Deewa nododami. Katram kafolim tā tad ir-faws iħpatx fweħts fargs, ka-deenu wiñam sinam s-pennahlaħs fweħtiħt un-tanu ar radeem un draugeem preezatees.

İf senakeem peedfihwojumeem es labi sinaju, ka şeheenäas muischneeki, ihpaschi turigakajee, tilai wişai rets zik nezil prot leitifli; ar şem-neekeem wina şarunajahs kreewu waj Bolu wa-lobas. Tadehł man nebija wiş mas to brihne-tees, kad dsiudeju muhfı weesibu deweju skäidri un tʃħallı leitifli runajam. Wakarinas ehdon wiaam no tam peemineju; runajam labi dauidi

par Leischu tautas un winas walodas līkteni. Vēhdigi winsch fazija: „Ja, daudzi, pat paſči ſemneki brihnahs, dſirdedami, ka es leitiski protu; Juhs tatschu paſčiſtat jaw deesgan labi muhſu buhſchanas un ſinat ari, kadeht muhſu behrneem naw eefpehjams ſcho walodu mahzitees, jebſchu wineem wehlak deesgan gruhti bes tāhs iſtīt. Bei Juhs efat kurſemneeze, Jums wajaga lat- wiſki prast un — —” „Eſmu Latvēete,” atbildeju.

"Nu tad wehl jo labaki," min. kgs eesfau-
zabs skaidri pa latwifki, "tad Zums wehl wai-
ral buhs lo brihnetees, dsurdot, ka es latwifki
protu. Wehletos ihpaschi no Zums dsurdeht,
waj es latwifki labi runaju?"

Ka es tik tahlu Leetuwa eekshā un no Polku
muischneeka Latweeschu walodu dīrdebama biju
loti pahrsteigta, to man gan newajadsehs wehls
ihvaschi aprakstīt. Bebz brihtina atbildēju: "No
tam, ka Juhs, kungs, latviski runajat, Juhs
ne buht newar isschikt no dīsimušcha Latweescha
is Zelgawas apgabala."

"Waj ap Telgawnu Latweeschu walodu labi runa?" wintch tapat latwifli tahlač jautaja.

"Ap Jelgawu runa Latvees̄hu valodu ja
skaidrā iſlokiņē neka zitur Latvijā," es atbi-
deju, "bet man pateesi leels brihnums, kur Juhs
latviski iſmahzijuſchees?"

"Nu, wifai kreetni es gan latwifki neprotu, to pats sinu, jo kad kahdu reis latwifki lafu, tad daschu wahrdnu nefaproto. Bet zik labi latwifki prasdamis, gribu Zums labvraht schin waloda pastahstibt, kadehi es latwifki protu."

"No wifas firds wehlos to finaht," sagiju,
"tatſchu nebuhs wiſai peeklahjigi, ka mehs ween
diwi latwiſki runajam, lamehr wiſi Juhsu weesi
franzifſki un polifki farunajahs."

"Ne kas par to," winſch atbildeja, "win
wiſi ir man waj nu radi, waj labi draugi, win
deesgan labi ari ſün, no fam es latwiſki protu
te newqaga ne aſſbildinates. Jums Latweete
patiſks to klausitees un es preezajos, la waru
Jums to latwiſki ſtabtſtbt. Mana feewa," tas
lunga ſmihnedams un us fawu zeenmahti pa-
ſkatidamees peefihmeja, "man gan pahrmet, la
es ta labprahf tur tilai ſpehdams latwiſki ru-
naju, fazidama, la es ar to gribot leelitees
Daudſtreiſ es ari ar fawu wagari runaju lat-
wiſki, ſad negribu, lai ziti ſaprot. Tas na
dſumuma ir Leitis, runa ari itin labi poliſti,
bet mahk ari latwiſki, jo winſch kaſdus gadue
ir dſihwojis pee Kurſemes robescham." "

"Redheet," min. Igs sahla stabstib, "ihsten man jaſala, ka Latveefchu waloda ir man tehwa-tehwa waloda, jo mans tehwa-tehwis ar manu wezo mahti, ar faiwu feewu, wifu garu lausibas muhſchu naw zitadi farunajuschees ned ſawā ſtarpa, nedſ ar behrneem, ka tikai pa latwifki, jedſchu mans tehwa-tehwis bija Polu muischneeks un wina feewa Kursemes muischneeze, baroneſe B. Deesgan jozigi, ka tee diwi aprezejuschees; bet ko neſpohi mihleſtiba? — Manam tehwa-tehwam peedereja labi leela muischkahdas 2 juhdſes tikai no Kursemes, un no wina ſemnekeem jaw no feneem laikem laba dala bija Latveefchi. Ta pate muischa tagad man peeder un leelaka dala fainmeeku un gandrihs wiſi muischaſ un mescha uſraugi man tu ir Latveefchi. Es Latveefchus labak nemu ne ka Leischtus, tamdeht ka tee ir kreetnaki strahd-neeki un labaki uſwedahs ari. Bet brihnuns, ka Latveefchi, Leischtos eenahkuſchi, gandrihs nelad newar labi pa leitifki eemahzitees, tamehi Leischi Latveefchu un Polu walodas foti weegli eemahzabs. — Mans tehwa-tehwis ir labi pratic

latwifki, leitifki un polifki, bei franzifki waſ wahzifki ne wahrda, jo toreis wehl Poku muisch-neeki til uſziftigi nemahzijabs franzifki ka tagadin.“

„Reis wiſch Schagare buhdams eegehjis lahdā ſchibdu bode kaut ko virktees; bode biju-ſchas diwi bagati gehrbuschahs dahmas, weena puſmuſchā, otra jauna un loti ſkafita. Kad dahmas pehz brihtina aifgahjuſchahs, mans tehwatehws naw zeetis, ſchihdam neprajis, waj dahmas paſihjot, kas tafs tahdas? Schihds paſtahſtijis, ka dahmas eſot tafs un tafs Kurſemes muſchnezeſ, mahte ar meitu. Mahjas pahr-brauzis mans tehwa-tehws naw ſpehjis jauno, ſkafito Kurſemeezi aifmift, ar kuru bijis bode drufku ſafkatijees, bet ko dariht? Kurſemes muſchneeka neweena pats nepasiniſ, wahzifki ne franzifki nemahzejis, pee tam wehl pats katolis un Polis un Kurſemeeze luteranete un Wahzeete, ka un kur lai eefahk? Tatzhu, ka ſinamē, dedigam Polim naw nekas ne-eefpehjams, ihpaſhi kad jaw eemiblejees. Newaredams nelur glahbtees un nefinadams ne ka lihdſetees, wiſch pehz pahti deenahm brauzis atkal uſ Schagari, iſklaufchinajis tur ſchibdu, kas ar ſinamo Kurſemeeku familiju paſihſtams, aifſuhſtijis to taifni pee jaunahs Kurſemeezes tehwa, lai attaujot wi-nam kaut lahda eemeſla deht pee fewim nobraukt. Tas ari notizis. Jaunais, ſtaltais Polis, jebſchu tikai latviſki runajis, Kurſemeeleem labi patizis, ſinajis ta eegroſiht, ka winam wehl reiſ un atkal wehl ja-atbrauz un ne pehz wiſai ilga laika abi jaunajee kluwuschi faderinati, ſapre-juſchees un nodſhwojuſchi laimigu muhſchu, ti-kai latviſki runadami, jo manam tehwa-tehwam naw ne prahā nahzis, wehlat wehl franzifki waj wahzifki mahzitees un mana weza mahte atkal nekad ne-ismahzijahs par polifki. Mans tehwa-tehws alasch bijis jautres un mihelejis labprahit jokotees. Ta wiſch v. v. mehdsis uſ Kurſemes muſchneeleem ſazibt, kad ſchec wirau apzeemojuſchi un kad bijuschi ſagahjuſchi eht: „Tad edat, wijs ja-uſehd, jo kur to pehzak liks, ko at-ſtabfeet? Kas to wains chdihs? Buhs ja-atdod funneem.“ Un no galda atſtabjot atkal: „Renemat par launu, mani fungi, ka pelehko ſirau nebija, bet ſhogad man tee ne-isdewahs.“ Wiſch bijis dſiddejis, ka Kurſemes ſemmeli wiſas fa-was weefibas ka augſtako baribu ſneedſot peleh-los ſirius.

Zitá reisá atkal, kād mans tehwa-tehw̄s ar
faiwu wezako meitene bijufchi pee faweeem Kurse-
mes radeem, kahda jauma dahma loti brihneju-
fehs, kā meitene tā waren pehz tehwa issflatotees.
„Freilenit, tas tatschu mana pascha behrns,“
mans tehwa-tehw̄s eefauzees, „mans behrns, kā
Yums satu, kā nu mans behrns lai ne-issflatahs
pehz manis!“ Wisi fmehjuſchees kā kudinati, ti-
kai freilenite noſahrkuſe lihds aufchu galeem.“

Tahlat mans laipnais stabstatajs man wehl
scho to no fawu tehwa stabstija, kas bijis wins-
neeks kreewu kara-deenesta, ka tas wahzisti flitti
waj nemas nemahzedams ar fawu guvernantu,
kas nezik latviski nepratuse, tikai latviski runa-
jies, par winas Latweeschi walodas flitti pra-
fchanu jokodamees, tad wehl par faveem radeem
Kursemē un fche Leischds, un pehdigi, ka winsch
pats, proti stabstatajs, wišpirmat tikai latviski
pratis un runajis. Latweete bijuse wina auk-
letaja un behrns buhdams winsch kahdus gadus
ar fawu wezmahti nodsihwojis Jelgawa, kamehr
tehws un mahte bijuschi tahla kreevija. Wina
aukletaja wiſu fawu muhschu bijuse winam mihla
un užsītiga kopeja, ari kad jaw bijis prezejees;
tikai preeksch tribs gadeem ta leelā wezumā no-
mirufe. Beigdamē stabstibt winsch wehl sarija;

"No mana tehwa-tehwa prezefchanahs war ihstti redseht, ka ihsta mihlestiba ir un paleek joziga waj brihnischkiga, ka Jums labaki patihl, wi-fas tahdas warenas buhfschanas, ka tiziba, tau-tiba, waloda, kuru labad miljoni zilweli eenih-stahs un sihwus karus wed, preefsch ihstas mih-lestibas ir tilpat ka nekas, it ka winu pa-faulē nemaf nebuhtu."

Schis weenteesigs un pateesigs stahstijums man loti patila un es stahstijam par to fir-snigi pateizos; es prezajos d'stirbedama, ka N-erlatveetis, kas wehl studeerejis un daschas zitas walodas prot, Latweeschu walodu neween nesmahde ka nejauku, nepilnigu, rupju u. t. pr., bet to labprah runa un par sawu tehwi walodu fauz, tamdeht ka winsch un wina tehws schini waloda wispirmak mahzijuschees runaht. Ka Lat-weeschu walodā ari eespehjams angstas un jau-kas domas issfazit, to peerahda augschā mine-tais muhschneelu vahris zaut to, ka wint preefsch farunashchanahs sawā starpa zitas walodas ne-mahzijahs; un tatschu it weegli domajams, ka wint par ifdeenischkahn leetahm ween nesfarunajahs, bet ari par daschadahm leetahm un do-mahm, ko tee Frantschu, Wahzu waj Polu walodas lasija. Schinis walodas rakstija toreis, kad minetais vahrs d'shiwoja, t. i. gadusimtena fahkumā, loti flaweni rakstneeki, un jadoma, ka wint fcho rakstus buhs lasijuschi. Schehl, ka man ne-eehaza prahā palkauschinat, kahdas grahmatais wint atstahjuschi.

Kad es buhtu rakstneeze, tad buhtu warejuse no ta stahstijuma garu jo garu romanu farak-stiht, bet kad nu rakstneeze ne-esmu un man schis stahstijums sawā weenteesiga weidā labaki patila neka tas garā stahstā ar isdomatahm peeleckahm warbuht buhtu patizis, tad pasneedsu to ar' zeen. Iasitajeem tahdu, ka tas man tika pasneegts, wehledamahs, ka muhsu tā dehwetee "kaunigjee Latweeschu," ja to warbuht lafa, no ta at-sihtu, ka Latweeschu waloda naw par zitahm walodahm nei fluktaka, nei nejaukaka, ka muhsu "kaunigjee," lai winas ari mihleht newaredami, tatschu eesahktu to peenahzigi zeenicht un pama-sam fahktu launetees, sawus tuvalus, kas wineem neka launa naw darijuschi, ar sawu bul-durefchanu apgruhtinaht un moziht. Kas Lat-weetis buht kaunahs, waj nespeli, nu tahds lai ir Deewa meerā, kas winam patihl, bet kamehr winsch grib zilwels buht, lai isturahs, ka zil-welkam peenabkabs, lai ne-apgruhtina muhs, lai latviski labaki pavifam neruna, lai nejauzahs Latweeschu sapulzēs, lai nepinahs ar Latwee-scheem un winu buhfschanahm, lai nenizina un nezagabna Latweeschu walodu. Menahks mums tahi di bulderetajī azis un nedstirbesim wineem bul-durefchanas, tad mums weenlihds dandis, waj tahi di pasaulē ir waj naw, tad mums pateesi nekahds ihgnums no wineem nezeltees. Sawas jaukas domas, ar fukahm tee muhs grib aplai-mot, lai patut labaki paschi preefsch fewis, ja nespeli tās weenteesiga, fayrotamā Latweeschu walodā issfazit; "buldureti" jaukumi un trikumi naw mums nekahdi jaukumi. Al, kant "kauni-gjee" to gribetu eewehtrot, tad wineem wehl no sids pateiktos.

Pehr kona Milda.

Tampiba.

"Tagad, mihla feewina, esmu laimigs ka lehniisch!" tà Pehteris Afonasjew's issfauzahs, jo winsch patlaban tureja kaut fo fatihtu pirmo reisu us fawa klehpja — tas bija wina pirmais behrnisch.

Pehteris ar Martu jaw d'shiwoja prezus ga-dus laimigā laulibā un weenigais, kas wineem

pee wi-fas laimibas truhla, bija behni. Tagad winu wehleschanahs bija peepildijufehs; jo sveht-deenas wakatu stipram pawafara webjam lauzot masinais bija peedsimis. Pehteris ar preezigu un ari deesgan gahdigu ruhpibu masino sawās rokās turedams un pret uguri pazeldams, ska-tijahs ar mihligahm azim gan us masino, gan ari us gultā guledamo feewinu un tad ar aish-grahbnu balsi eesauzahs: "Tagad, mihla feewina, es esmu tilpat laimigs ka lehniisch!"

"Tessa, wihrin, Deews mums to ir dahwinajis, kas mums tik ilgi truhla un nu reis ir anahzis, betzik dauds wairak esmu laimiga, ka tas ir puifens." Tà Marta atbildeja.

Pehteris kahdu brihdī kluusu zectis jautaja: "Es winu gan labprah pebz mana wahrdā par Pehteri nosauktu, bet waj nebuhtu labaki, kad to par Zahni kristitum, ko tu doma? Waj gan schehligais Deews now, muhsu pasemigahs lubg-fchanas paklausidams, mums to dahwinajis, tapat ka Zakarijafam un Elisabetei Zahni? Marta, es tā domaju."

"Lai ari noteek pebz tāwa prahta," Marta kahdu brihtinu pahdomajuse atbildeja. "Bar nemt, ka grib, wihdā wihse ir Zahni brangs wahrdās un weena svehta wihra wahrdās. Ari mehs wehlejamees, ka muhsu dehlinch usaugtu par labu un godigu wihru — pee tam lai mihsais Deews palihds un dod sawu svehtibū!"

"Tà, gan," wihres atteiza. Man wehl kas jasaka. Mehs winu liksim labi mahzicht; lai gan es vats nekahds mahzibas ne-esmu bau-dijis, tomehr sawam dehlam tās gribu dot, kad tik Deews leek winam aupt, un gribu zik svehdams preefsch tam gahdaht."

Otrā rihtā agri, gribedams pee darba aiseet, Pehteris pee gultas peegahjis pazehla deka stuhi, lai wehl reis masina waidzinā waretu paskatitees, kas meerigi pee laimigahs mahies kruhs guleja. "Ar Deewu masais lutellis, ar Deewu," winsch preezigi fazija, "gan tu dīhs man nahksi līhs pee darba."

"Es zereju, ka gan ne, mihlo Pehteri," tà Marta atbildeja galwu pazeldama un wihram roku snoegdama.

"Tu zero, ka gan ne! Kamdehs tad ne?" Pehteris ka istruhzees waizaja.

"Tad deht, kad tik Deews dos, winsch buhs manigs sehns un es zereju, ka winam liksim kahdu kreetnu amatu mahzitees." Tà Marta weenteresgi atbildeja.

"Amata, feewin! Kur tad gan preefsch tam to wajadīgo naudu sadabušim?" Tà Pehteris atkal jautaja.

"Ko nu par to jaw tagad rai-setees," Marta atteiza, preefsch tam ir wehl laika deesgan ko apdomatees, mihlo wihrin."

"Laika ir teefham deesgan," Pehteris atbildeja, "bet nu man ari ir jaw laiks pee darba steigtees — farga tik mi fewi un maso dehlinu, kamehr atkal pahrahtschu." To fazijis, tas stiebsahs pa durvīm ahrā.

Pehteris jaw wairak gadu strahdaja pee weena un ta pascha funga kahdā leelā ahdu-fabrika, kas no wina d'shiwocka lahdas trihs werstes bija attahlu. Alga gan nebija wifai leela, tik lahdus $3\frac{1}{2}$ rublus nedelā, bet winsch bija ar to meerā. Winsch ari wareja buht meerā, jo ta bija pastahwigi weenada, tapat seemā ka wasara. Pahrtikt wareja, tomehr daschu reisu tā nebija pee rokas, zit wajadsetu un tad sinans ari feewina, ar ko deesgan mihi im fatizigi d'shiwoja, baschijahs, lai jel few labaku weetu raugot. Pehteris tahi di brihdī aishweenu pastahwigi atbildeja: "Par to nekas, ka tagad ma-

sak pee rokas, gan issiksim; mums, mihlo feewin, eet dauds labaki nēa dascheem no muhsu kai-mineem, kas wasara gan wairak pelna, bet seemā stahw daudsreis bes darba. Waj gan ne-redsam, ka teem leelas algas pelnitajeem eet — mums tatschu ir wairak." Tà Pehteris alashin apmeeringaja sawu feewu un pats fewi. Pee darba winsch bija uszigtigs un weikls un mahjas mihligs un jautrs.

Bulksten dimpadsmits fabrikā nosvaniha pus-deenas lailu un strahdneki steidsahs pee malties. Ari Pehteris sawu grosinu ar maltiti, kura atrādahs māses reezenis, filke un masa pudele ar schnabi, panchmis, apfehdahs un fahka ehī. Fabrikas ihpaschneeks tam garam eedams paleet stahwot un faka ar laipnu balsi: "Afonasjew, ka d'sirdu, Deews tēw efot jaunus dehlius dah-winajis — es tēw wehlu laimi!"

"Tà jaw ir gan, kungs, paldees, pateizos no wi-fas sids," Pehteris fazija, maiši is rokam līkdams un no sawa sehdeka pazeldamees, "ir ari kreetns un wesals puika."

"Par to prezajos un zeru, ka tas jums abeem usaugs par ceprezinashanu un buhs kreetns atspāids. Tad, kad tas pa-augs, tam raudisim ūche kahdu weetu — tu winu tatschu ūchurpu us darbu wedi?"

"Es jaw gan tā domaju, zeenigs kungs, bet Marta, mana feewa, ūka, ka winu wajagot dot amata mahzitees, lai tas ismahzitos par labu amatneku. Bet es ar tām domahm newaru aprastees un tapehz jaw Martai tuhlit faziju: "Kur tad lai to wajadīgo nandu nemam."

"Taipi naudu, ko tu istehre preefsch ta," kungs atbildeja mihsirdigi, bet deesgan nopeetni ar speeki us schnabja-pudelites rahdidams, kas Pehtera preefschā stahweja.

Pehteris wifai nosarka un tad ka aissahrts fazija: "es jaw, zeenigs kungs, ne-esmu d'sehrejs; es jaw d'seru schnabiti tikai weenu glahsiti pusdeena, weenu pee wakarinahm un svehtde-nahm neweenu nedseru. Preefsch tam es ari tikai 5 kapeikas par deenu ween isdodu. Tas jaw naw nekahda nanda."

"Bag', nepahrsteidsees neko, draugs," kungs laipni atteiza, "es ūnu, ka tu ne-esi d'sehrejs, jo tu jaw wairak, ka tschetrus gabus manā fabrika strahdaji un es schini laikā deesgan esmu eewehrojis, ka par Pehteri Afonasjewu naw ne-weenu godigala un uistizamala strahdneeka. Bet ūlau, ko es tēw gribu fazibt: kad tu spehlu tikai no schihs brandwihua glahses atradinatees, kas par deenu istaifa tikai 5 kapeikas un tēw wifai masa nauda isleekahs, tad tu tomehr to peddihwotu, ka ūlds tam laikam, kad tāws dehls tik tabli buhs ūaudsis, ka tam laiks eet amatu mahzitees, ari ta wajadīga nauda buhs ūakrājuschi. Pahrdoma fcho leetu brihwlaikā, bet ūlds tam laikam dod to sawai feewai un ūki, ka es winai ūfu labu wehleju." Schos wahr-dus ūzidams, kungs trihs ūblu gabalu us galdu nolika un aissahja.

Kungs darija pareisi, ka winsch Pehteri Afonasjewu ūsleelija, jo to nekad nedseja eedsehru-fchos. Ka winsch teiza, tà winsch ari darija: winsch d'sehra tik pee pusdeena un pee wakari-nahm weenu glahsiti brandwihna; jo to winsch atsina ūarbu-deenās par wajadīgu ka ūpehlu at-jaunotaju. Bet ūvehtdeenās un ūvehtku deenās tam ne prahā nenahza schnabi pee mutes ūlt.

Domas, ka 5 kapeikas, ūlau deenu pee ma-las ūltas, ūrei wareja par brangu naudas ūrah-jumi ūslikt, — ūhdas domas ūram wehl ne-kad nebija prahā nahtushas un tapehz winsch nu ūfu ūzauru deenu pahrdoma ūtunga wahr-

